

Concert zondag 19 februari 2012
Eva Stegeman - viool, Folke Nauta - piano
Huib Ramaer - verteller
Catharinakapel - Harderwijk

Inhoud

- 2 Programma 19 februari 2012
- 3-4 Over de musici en de verteller
- 5-7 Toelichting door Leo van Wijk
- 8 Contactadressen en concertlocaties
- 9 Agenda seizoen 2011/2012

randmeer
concerten

Voorblad fotografie: Hans Hijmering

9e Randmeerconcert - seizoen 2011/2012
zondag 19 februari 2012 11.00 uur en 14.00 uur
Catharinakapel Harderwijk

Edvard Grieg en Julius Röntgen, een muzikale vriendschap

Eva Stegeman - viool, Folke Nauta - piano
Huib Ramaer - verteller

Edvard Grieg
(1843-1907)

Delen uit:

- Sonate nr 1 in F op. 8
  - Sonate nr 3 in c op. 45
- voor viool en piano*

- Delen uit Lyrische Stücke (boek V) op. 54
  - "Gjendines wiegenlied" op. 66 nr 19
  - "Sehnsucht nach Julius"
- voor piano solo*

Julius Röntgen
(1855-1932)

Delen uit:

- Sonate in fis op. 20
  - Suite "Aus Jotunheim"
- voor viool en piano*

- 3 Romancen op. 32
- voor piano solo*

De muziek wordt gelardeerd met brieffragmenten, verhalen en kleurrijke anekdotes rondom Grieg en Röntgen.

Over de musici en de verteller 1/2

Eva Stegeman leidt sinds 2003 als concertmeester het European Union Chamber Orchestra (ongedirigeerd), waarmee ze o.a. optrad in de Baltische Staten, Spanje en Engeland. Vanaf de concertmeesterstoel realiseerde ze tevens een serie voorstellingen van *Don Giovanni* (in een regie van Eva Buchmann - Thansau, Zuid-Duitsland, 2007). De violiste werd opgeleid door Davina van Wely (Koninklijk Conservatorium, Den Haag) en David Takeno (Guildhall School of Music and Drama, Londen) en was in 1995 tweede prijswinnaar van het Nationaal Vioolconcours Oskar Back.

In 2003 zette ze een trend door een eigen festival te beginnen. Onder haar artistieke leiding groeide dit initiatief uit tot het jaarlijks Internationaal Kamermuziekfestival Den Haag. Met deelnemers als Dejan Lazic, Gordan Nikolic, Gilles Apap en Bram van Sambeek, optredend in historische Haagse locaties is het festival intussen onder liefhebbers een begrip. Ze koppelt er musici die normaal niet het podium delen. 'Mensen van wie ik verwacht dat ze samen voor vuurwerk zorgen[...] Voor routine is geen ruimte.' (Opzij, sept. 09). Het streven is bovenal 'intensiteit van de samenwerking' (Den Haag Centraal, Aad v.d. Ven, sept. 09).

Eva Stegeman bespeelt een Giovanni Battista Rogeri (Brescia) viool uit ca. 1680, is violist bij het Combattimento Consort Amsterdam (tournees door Europa, Japan, Mexico, Zuid-Amerika). Ze richt zich op barokmuziek met het Leupold Trio ('de musici bezitten gratie en levendigheid en zij willen boeien en het publiek meeslepen', Ravello Festival, Oltrecultura, aug. 09). Van de pianokwartetten van Beethoven en Schumann maakte zij een veelgeprezen opname met het Cristofori Pianokwartet Amsterdam ('eine immense Bereicherung, weil sie neue Maßstäbe der Interpretation setzt', Münchener Merkur, 26 aug. 05). Ze is concertmeester van Sinfonia Rotterdam dat onder leiding van de Zuid-Afrikaanse dirigent Conrad van Alphen een toenemend succes viert. Eva Stegeman trad solistisch op met het Orfeo Orkest (Budapest), de Bielefelder Symphoniker, Combattimento Consort Amsterdam en het European Union Chamber Orchestra en is een veelgevraagd musicus op festivals van Salzburg en Wenen tot Spoleto, Schleswig-Holstein, Bath, Tallinn, Carmel (Californië).

Folke Nauta werd op 12-jarige leeftijd toegelaten tot de vooropleiding voor bijzonder begaafden aan het Conservatorium te Zwolle. Hij vervolgde zijn studie aan het Amsterdams Conservatorium, waar hij in 1997 met een 10 met onderscheiding afstudeerde. Zijn leraren waren Rudy de Heus en Jan Wijn. Reeds op jonge leeftijd was Folke Nauta diverse malen prijswinnaar op nationale en internationale pianoconcoursen. In 1992 won hij als jongste deelnemer de 2e prijs op het internationale "Queen Sonja" pianoconcours te Oslo. Een doorbraak kwam in 1994 toen hij als eerste Nederlander het Scheveningen Internationaal Muziekconcours won en bovendien werd onderscheiden met de Nederlandse Persprijs. Nog meer prijzen volgden: in 1995 werd aan Folke Nauta de Philip Morris Kunstprijs toegekend, weer een jaar later gevolgd door de Elisabeth Evertsprijs voor jonge veelbelovende musici.

Inmiddels zijn er diverse CD-opnamen van Folke Nauta verschenen met onder meer polonaises van Chopin, werken van Schubert, en drie niet eerder op CD verschenen pianoconcerten van Julius Röntgen (met het Orkest van het Oosten o.l.v. Jurjen Hempel).

Hij verzorgde de première van het aan hem opgedragen Eerste pianoconcert van Willem Jeths in 1995 tijdens een Nederlandse tournee met het Nederlands Studenten Orkest o.l.v. Roland Kieft. In 1999 maakte hij van dit werk een CD-opname, ditmaal met het Noordhollands Philharmonisch Orkest o.l.v. Thierry Fischer.

In de loop der jaren heeft Folke Nauta als solist gespeeld in alle grote zalen in Nederland, en tevens in o.a. Noorwegen, Engeland, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland. Daarnaast is hij ook een ervaren kamermuzikspeler: zo werkte hij jarenlang samen met cellist Jeroen den Herder en violiste Janine Jansen, en vormde enige tijd met hen beiden het Rembrandt Trio. In het kader van de "Rising Stars"-tournee in het seizoen 1999-2000 trad hij op als duo met Janine Jansen in een aantal grote Europese concertzalen, en debuteerden zij in de New Yorkse Carnegie Hall.

Over de musici en de verteller 2/2

Folke Nauta was solistisch onder meer te gast bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, het Radio Symfonie Orkest, het Noordhollands Philharmonisch Orkest en Amsterdam Sinfonietta.

In het brede solorepertoire van Folke Nauta, dat zich uitstrekt van Bach tot hedendaagse muziek, ligt het accent op werken uit de Romantiek. Hij combineert graag het traditionele repertoire met minder bekende composities, waardoor boeiende programma's ontstaan.

Pers en publiek roemen Folke Nauta met name om zijn natuurlijke en geconcentreerde manier van musiceren, waarbij behalve zijn technisch gemak ook zijn melodische gaven opvallen. Of zoals pianopedagoog Jan Wijn het samenvatte: "Zijn bijzondere talent is een gelukkig samengaan van vele kwaliteiten: virtuoze techniek, grote muzikale intelligentie, smaakvolle en gevoelige voordracht, inzicht in structuur, feilloos geheugen en stijlbesef."

2007 stond voor Folke Nauta - zelf van half-Noorse afkomst - grotendeels in het teken van de muziek van Edvard Grieg. Hij bracht verschillende pianowerken voor het voetlicht, en werkte samen met diverse collega-musici in de uitvoering van Grieg's kamermuziek. Zowel in Nederland als in meerdere zalen in Noorwegen heeft hij met succes muziek van zowel Grieg als Röntgen vertolkt, onder meer tweemaal in de concertzaal van Trolldhaugen (Edvard Grieg's villa, thans museum) in Bergen, Noorwegen.

Ook na het Griegjaar speelt Folke Nauta geregeld diens muziek. Zo brengt hij in het seizoen 2010-2011 samen met violiste Eva Stegeman en verteller Huib

Ramaer een programma brengen rondom de hechte vriendschap tussen Edvard Grieg en de Duits-Nederlandse componist Julius Röntgen. Voor meer informatie over Folke Nauta kunt u terecht op zijn website: www.folkenauta.com.

Huib Ramaer treedt regelmatig op als verteller of acteur in muziekproducties met een theatrale omlijsting zoals *Slapen zonder Schumann* (Gergiev Festival 2008) of *l'Histoire du Soldat* (Nationaal Jeugd Orkest o.l.v. Etienne Siebens, Gelderse muziekzomer 2009). Met Domestica Rotterdam brengt hij muzikale salons waarin scholieren poëzie voordragen en concertseries omlijst door verhalen in de Laurenskerk (Lof en Lust 09). Hij presenteerde Lieder à la Carte met de sopraan Irene Maessen en pianiste Marja Bon (Genève 2007).

De Nederlandse Bach Vereniging vroeg hem voor een programma over Anna Magdalena en de familie Bach (april 2008). In het Concertgebouw (Amsterdam) en Muziekcentrum Vredenburg (Utrecht) presenteerde hij de serie Kunst van het Luisteren (2004-06). Bij de KRO op de Maandagavond was hij wekelijks te beluisteren met een eigen column-klassiek (2001-2005) op Radio Vier. Voor ensemble Cobla da Principal schreef en speelde hij een eigen bewerking van Rameau's *Indes galantes* in Franse en Nederlandse versies. In een regie van Ger Thijs speelde hij Haydn in een voorstelling over de geboorte van de symfonie, met de New Dutch Academy o.l.v. Simon Murphy met *live* videobeelden (2007).

Huib Ramaer is docent muziekgeschiedenis (Hogeschool voor de Kunsten ArtEZ) en freelance presentator, concertinleider en schrijver over muziek.

Toelichting 1/3

Omdat de relatie tussen Grieg en Röntgen zeer uitgebreid aan de orde zal komen in de presentatie van Huib Ramaer, wil ik mij in deze toelichting beperken tot wat meer persoonlijke zaken uit het leven van Julius Röntgen. Dat is mede ingegeven door het feit dat ook in het volgende seizoen een aantal werken van Röntgen op het programma staat bij de Randmeerconcerten. Op 20 oktober 2012 spelen Doris Hochscheid en Frans van Ruth de prachtige cellosonate opus 41 en het Lendvai Trio zal op 3 februari 2013 het strijktrio opus 76 ten gehore brengen.

Grieg met de befaamde pianist Percy Grainger, de vrouw van Grieg en Julius Röntgen

Julius Engelbert Röntgen werd in 1855 in Leipzig geboren. Hij was de zoon van de Nederlandse violist Engelbert Röntgen en de Duitse pianiste Pauline Klengel. Zijn vader was concertmeester van het Leipziger Gwandhausorchester. Op jonge leeftijd kreeg hij pianoles van de toenmalige dirigent van het Gwandhaus en componist, Carl Reinecke. Röntgen schreef al vroeg enkele composities, die in 1871 in druk verschenen. Als muzikaal wonderkind werd hij gepresenteerd in Hamburg, Düsseldorf en Leipzig. Op 14-jarige leeftijd werd Röntgen aan Franz Liszt voorgesteld en bij die gelegenheid bracht hij enkele van zijn composities ten gehore. Liszt nodigde hem daarop uit voor een van zijn beroemde soirees in zijn huis in Weimar. Tijdens zijn studie aan het conservatorium van Leipzig leerde hij in 1875 Edvard Grieg kennen. Pas in 1883 ontstond de hechte vriendschap tussen die twee, die tot de dood van Grieg in 1907 zou voortduren.

In 1878 verhuisde Röntgen op verzoek van Abraham Dirk Loman naar Nederland. Loman, die een vooraanstaande positie innam in het culturele leven, vroeg hem pianoleraar te worden aan de Amsterdamse Muziekschool. Röntgen organiseerde de 'Felix Merites concerten' en werd dirigent van de zangvereniging Excelsior. Ook werd hij dirigent van de Amsterdamse afdeling van de 'Maatschappij tot bevordering der Toonkunst'. Overigens vond hij dat het muziekleven in Amsterdam niet op een hoog peil stond. In brieven aan zijn ouders schreef hij, dat de muziekschool voornamelijk werd bezocht door kinderen en oudere dames, die alleen maar voor hun plezier muziekles namen en niet om er hun brood mee te verdienen. Johannes Brahms, die tijdens een concert in Amsterdam in 1884 het tweede pianoconcert van Röntgen dirigeerde, was zeer ontevreden over het niveau van de musici. Hij zei voortaan alleen nog naar Amsterdam te komen om er lekker te eten.

Röntgen heeft veel gedaan om het niveau van het Nederlandse muziekleven te verhogen. In 1883 richtte hij samen met Frans Coenen en Daniël de Lange het 'Amsterdamsch Conservatorium' op. Ook werd hij nauw betrokken bij de bouw van het Amsterdamse Concertgebouw en adviseerde de architect Van Gendt om goed naar het Gwandhaus in Leipzig te kijken.

Toelichting 2/3

Toen de zaal in 1888 gereed was en het Concertgebouworkest werd opgericht, solliciteerde Röntgen naar de functie van dirigent. De sollicitatiecommissie wees hem af en benoemde de beroemde Hans von Bülow, dirigent van het Hoforkest van Meiningen in Thüringen. Toen bleek dat hij deze de benoeming niet kon aanvaarden wegens tijdgebrek, moest men opnieuw op zoek en vond Willem Kes uit Dordrecht bereid deze functie te aanvaarden.

Röntgen richtte zich vanaf dat moment nog meer op het componeren, met name van kamermuziek. Zijn docentschap aan het Conservatorium, waarvan hij in 1898 directeur werd tot zijn pensionering in 1924, was ook heel belangrijk voor hem. Ook trad hij veel op als begeleider van beroemde musici zoals cellist Pablo Casals, de violist Carl Flesch en een aantal zangers.

Julius Röntgen, Frants Beyer (een vriend van Grieg en ook componist) en Edvard Grieg tijdens een wandeltocht in de bergen

Röntgen woonde vanaf 1900 in Amsterdam in de Van Eeghenstraat 77. Na zijn pensionering verhuisde hij naar Bilthoven. Zijn zoon Frants Edvard ontwierp op 19-jarige leeftijd de 'Villa Gaudeamus' in de stijl van de Amsterdamse School met Noorse invloeden. Zeer opvallend is het hoge puntdak en de halfronde, geheel houten, muziekzaal. Het gebouw aan de Gerard Doulaan 21 heeft de vorm van een vleugel met open klep. In Bilthoven werd de villa door zijn merkwaardige vorm met hoog rieten dak wel de theemuts genoemd. Het tuinhuis is een replica van een verdwenen componeerhuisje dat Edvard Grieg bezat in Trolldhaugen bij Bergen.

Op 3 september 1925 werd het huis ingewijd en speelden vijf zonen van Julius Röntgen op het terras van het door hun broer Frants gecreëerde huis het Strijkkwintet in C gr.t. van Franz Schubert. Tot zijn dood in 1932 woonde en werkte Julius Röntgen samen met zijn tweede vrouw, de getalenteerde pianiste Abrahamine (Mien) des Amorie van der Hoeven, in Villa Gaudeamus. Zijn eerste vrouw en jeugdvriendin uit Leipzig, de Zweedse violiste Amanda Maier, was al in 1894 overleden.

De beroemde natuurkundige Wilhelm Conrad Röntgen was een achterneef van de vader van Julius Röntgen.

Leo van Wijk
februari 2012

Toelichting 3/3

Deze foto uit 1898, toen Willem Mengelberg op verzoek van Grieg met het Concertgebouworkest optrad in Noorwegen, werd genomen tijdens het grote muzikfestival in Bergen. Grieg staat naast Mengelberg. De enige vrouw in het gezelschap zal geen deel uitgemaakt hebben van het orkest, dat was in die tijd niet denkbaar.

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet
dhr. W.J. Bömer

E-mail: nunspeet@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 252968

voor Harderwijk
dhr. W. Molendijk

E-mail: harderwijk@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 421704

voor Ermelo
mevr. H. van Manen-Aartsen

E-mail: ermelo@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 563634

voor Putten
dhr. L. van Wijk

E-mail: putten@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 353842

voor Zeewolde
dhr. H. W. de Wit

E-mail: zeewolde@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 036 5223272

secretariaat
dhr. R.G. Lemmens

E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 415593
Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk

financiën
dhr. H. Berkouwer

E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0577 411242
Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten

concertcoördinator:
dhr. R.A. Norg

E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl
Telefoon: 0341 551703
Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo

publiciteit/perscontacten:
dhr. M. de Lussanet

E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl

websitebeheer en
Randmeerconcertbrieven:
dhr. A.P. Kuiper

E-mail: media@randmeerconcerten.nl

website Randmeerconcerten www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

reservering concerten door abbonementhouders, zie website

Adressen van de concertlocaties:

Lukaskerk
Van Asch van Wijklaan 69
3853 KV Ermelo

Oude Kerk
Kerkbrink 1
3851 MB Ermelo

Catharinakapel
Klooster 1
3841 EN Harderwijk

Sandton Landgoedhotel Vennendal
Vennenpad 5
8072 PX Nunspeet

Hotel NH Sparrenhorst
Eperweg 46
8072 DB Nunspeet

Kasteel De Vanenburg
Vanenburgerallee 13
3882 RH Putten

Open Haven
Kerkplein 8
3891 ED Zeewolde

Programma 2011-2012

- 1 zaterdag 17 september 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Ruysdaal Kwartet met Jeroen den Herder (cello), Gijs Kramers (altviool), Emi Oho Resnick en Joris van Rijn (viool)
- 2 zondag 2 oktober 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
YooSeon Lee en Niek van Oosterom (pianoduet)
- 3 zaterdag 22 oktober 20 uur Ermelo Lukaskerk
La Rondine (blaaskwintet & piano) met Mariken Zandvliet (piano), Arco van Zon (hobo), Jeannet Landré (fluit), Sergei Dovgaliouk (hoorn), Nancy Braithwaite (klarinet), Jonathan Reeder (fagot)
- 4 zaterdag 12 november 20 uur Zeewolde Open Haven
Apollo Ensemble grote bezetting met 14 musici en Thomas Oltheten (fagot) *'Viel Spaß mit Mozart & Haydn'*
- 5 Zondag 27 november 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Pieter Jan Belder (klavecimbel) met o.a. *'Goldbergvariaties'* van J.S. Bach
- 6 Zondag 8 januari 14 uur Nunspeet Hotel NH Sparrenhorst
The Hague String Variations met o.a. Loortje van den Brink en Max Haft (viool), Hannah Shaw en Veronika Lénártová (altviool), Clotilde Lacroix en Adrien Chosson (cello)
- 7 Zaterdag 21 januari 20 uur Ermelo Lukaskerk
Amsterdam Ensemble met Eildert Beeftink (piano), Julia Tom (cello), Michael Hesselink (klarinet), Rosanne Philippens (viool)
- 8 zondag 5 februari 14 uur Nunspeet Hotel Vennendal
Felicia van den End (fluit) en Gwyneth Wentink (harp)
- 9 Zondag 19 februari 11 en 14 uur Harderwijk Catharinakapel
Folke Nauta (piano) en Eva Stegeman (viool) met Huib Ramaer als verteller
- 10 zaterdag 3 maart 20 uur Zeewolde Open Haven
Hexagon Ensemble met Wout van den Berg (fluit), Bram Kreeftmeijer (hobo), Arno van Houtert (klarinet), Christiaan Boers (hoorn), Marieke Stordiau (fagot), Frank Peters (piano), Christine Ewert en Carol Linssen (acteurs) *'De lady Macbeth van Mtsensk'* van D. Sjostakovitsj
- 11 zaterdag 17 maart 20 uur Ermelo Oude Kerk
Rubens Kwartet met Sarah Kapustin en Tali Goldberg (viool), Roeland Jagers (altviool), Joachim Eijlander (cello)
- 12 zaterdag 31 maart 20 uur Putten Kasteel De Vanenburg
Willem Brons (piano)

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

